

TÖRTÉNELEM
EMELT SZINTŰ
PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ

2026. február 14.

STUDIUM GENERALE
TÖRTÉNELEM SZEKCIÓ

TEGYÜNK EGYÜTT
AZ OKTATÁSÉRT!

Győzd meg a szüleidet, hogy ajánlják fel adójuk
1%-át a Studium Generale Alapítványának!

Adószámunk: 19669814-1-43

A felajánlásoknak köszönhetően
diákok ezreinek segítünk felkészülni
az érettségire minden évben!

További információk a honlapunkon:
<https://www.studiumgenerale.hu/ado-1/>

1. Zsidó vallás (Összesen 3 pont.)

- a) Jeruzsálem (0,5 pont)
- b) Salamon (0,5 pont)
- c) Jahve szövetségre lépett a kiválasztott népével, a zsidó néppel. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)
- d) 2. (0,5 pont)
- e) Diaszpóra (0,5 pont)

2. Középkori rendiség (Összesen 3 pont.)

- a) Polgárság / városi polgárság (0,5 pont)
- b) A rendi monarchia a hatalommegosztáson alapult, ahol a király és a rendek együttműködve irányították az országot. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)
- c) 3., 5. (Elemenként 0,5 pont.)
- d) Magna Carta Libertatum / Magna Carta / Magna Charta Libertatum / Magna Charta (0,5 pont)

3. Hunyadi Mátyás gazdaságpolitikája (Összesen 4 pont.)

- a) 4. (0,5 pont)
- b) 3. (0,5 pont)
- c) 4. (0,5 pont)
- d) 1. (0,5 pont)
- e) A kapudót el lehetett kerülni (egy kapu alá költözéssel/társulással), a füstadót viszont minden háztartás után fizetni kellett (mert kémények alapján volt szedve az adó). *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)
- f) Központosított állam létrehozása rendektől való független bevételi forrásokkal. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

4. Ellenreformáció (Összesen 4 pont.)

- a) Jezsuita-rend / Jézus Társasága / Jezsuiták (0,5 pont)
- b) Loyolai (Szent) Ignác (0,5 pont)
- c) A katolikus egyház elvilágiasodásából eredő kritikák és a vallástól való elfordulás miatt szükség volt a keresztény tanítások megerősítésére / az egyház hitelességének visszaállítására. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható. Más helyes válasz is elfogadható.)* (1 pont)
- d) Az ellenreformáció protestánsokkal szembeni erőszakos fellépést / jogaik korlátozását jelentette, míg a katolikus megújulás inkább a katolikus vallás belső megújulását szorgalmazta / tanok összefoglalását, megerősítését jelentette, mindezt békés módszerekkel. (1 pont)
- e) Barokk és inkvizíció *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (Elemenként 0,5 pont.)

5. Várháborúk (Összesen 4 pont.)

- a) Az új-olasz bástyás rendszerben megjelenő szögletes bástyák által csökkent a védő ágyúk által nem látott holttér. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)
- b) Királyi Magyarország / Magyar Királyság (0,5 pont)

c)

Helynév	Évszám	Sorszám
Temesvár	1552	3.
Eger	1552	4.
Szigetvár	1566/1556	1.

(Elemenként 0,5 pont.)

d) 3. (1 pont)

6. 19. századi eszmék (Összesen 4 pont.)

Állítások	A)	B)	mind- kettő	egyik sem
a) A végső cél az egyéni boldogság, amely az egyén szabadságán alapul.				X
b) A változás forrása nem az egyéni akarat, hanem a kollektív örökség és kötelesség.			X	
c) A radikális változtatások veszélyeztetik a társadalmi rendet és az állam stabilitását.	X			
d) A közösség fennmaradása az egyéni szabadság részleges alárendelését kívánja a nagyobb cél érdekében.		X		
e) A múlthoz való hűség és a hagyományok tisztelete fontos alapelv.	X			
f) A politikai egység megteremtéséhez előbb a nemzeti öntudatnak kell megerősödni.		X		

(Elemenként 0,5 pont.)

g) A nacionalizmus összekovácsolta a nemzeteket, de a soknemzetiségű birodalmakban ellentéteket és felbomlást idézett elő. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

7. Reformkori Magyarország (Összesen 5 pont.)

a)

Kossuth Lajos	Széchenyi István
B, C	A, E

(A betűjelek egy-egy mezőben fordított sorrendben is elfogadhatóak.)

(Elemenként 0,5 pont.)

b) 1830 (0,5 pont)

c) Bérmunka (0,5 pont)

d) Széchenyi arisztokrata származása miatt jó kapcsolatban állt a Habsburg udvarral, és politikai céljait az udvarral együttműködve, annak támogatásával akarta megvalósítani. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

e) Széchenyi fokozatos, óvatos reformokkal, felülről irányítva akarta megvalósítani a jobbágyfelszabadítást önkéntes örökváltsággal, míg Kossuth a kötelező felszabadítást sürgetett állami kártalanítással. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

8. Bolsevik hatalomátvétel (Összesen 4 pont.)

a)

1.	2.	3.
C	A	B

(Összesen 1 pont.)

b) II. Miklós (0,5 pont)

c) Lenin úgy látta, hogy az imperializmus és a burzsoázia érdekei tartják fenn a háborút, ezért csak a proletárforradalom vethet neki véget. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

d) A forrás tömegtámogatást ábrázol, miközben a bolsevikok a polgárháború idején valójában kisebbségben voltak a társadalomban. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

e) Mensevik(ek) (0,5 pont)

9. Horthy-korszak társadalma (Összesen 4 pont.)

a) A polgári és feudális társadalmi rétegek egyszerre voltak jelen a társadalomban. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

Személyek	Forrás betűjele
b) Bárány Miklós, főispán	C
c) Bálint Endre, egyetemi tanár	E
d) Friedmann Alajos, iparmágnás	–
e) Farkas Sándor, gyári alkalmazott	D
f) Kiss Mihály, telkes gazda	–
g) Komjáthi Lajos, summás	B

(Az üresen hagyott mezőkért nem adható pont.)

(Elemenként 0,5 pont.)

h) A társadalmi csoport értékrendje megegyezett a rendszer ideológiájával. / A keresztény középosztály biztosította a politikai rendszer társadalmi és erkölcsi alapját. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

10. Két blokk gazdasága (Összesen 5 pont.)

Állítások	Forrás(ok) betűjele	
a) A forrás a fogyasztási szokásokat jeleníti meg.	C	
b) A forrás a világháború utáni gazdasági helyreállítás eszközét jeleníti meg.	D	
c) A forrás kommunista gazdasági ideológiának az eszközét jeleníti meg.	D	F
d) A forrás a gazdasági működés és a társadalmi eredmények közötti pozitív összefüggésre hívja fel a figyelmet.	E	
e) A forrás az erőforrások nem társadalmi célú felhasználását jeleníti meg.	A	B

(A c) és az e) feladatrészre adott válaszok fordított sorrendben is elfogadhatók.)

(Elemenként 0,5 pont.)

f) Az USA gazdasági támogatással erősítette a nyugat-európai országokat, így megakadályozta a kommunizmus terjedését / ezzel politikailag is a nyugati blokkhoz kötötte őket. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)

g) KGST / Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (0,5 pont)

11. Rendszerváltoztatás Magyarországon (komplex tesztfeladat) (Összesen 7 pont.)

a) A túlzott állami hitelfelvétel, majd azok további hitelekkel való fedezése következtében az állam eladósodása gyorsuló ütemben növekedett. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)

b) A kádári alkunak / jóléti politikának célja volt az életszínvonal emelése, amit egy idő után kizárólag hitelfelvétellel tudtak finanszírozni. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)

c)

Nemzeti Kerekasztal	4 igenes népszavazás	Első szabad választás	Lakiteleki találkozó
F	D	E	B

(Elemenként 0,5 pont.)

d) 3. (0,5 pont)

e) A népszavazás eredményeként a köztársasági elnököt nem közvetlenül a nép, hanem az Országgyűlés választotta, így az államfő hatalma gyengébb lett / a politikai súly a parlamentnél maradt. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)

f) Göncz Árpád (0,5 pont)

g) Magyar Demokrata Fórum (MDF) / Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ) / Független Kisgazdapárt (FKgP) / Fiatal Demokraták Szövetsége (FIDESZ) / Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) (Ezekből bármely kettő említése elfogadható.) (Elemenként 0,5 pont.)

12. Magyarországi nemzetiségek (Összesen 3 pont.)

Állítás	Igaz	Hamis
a) A nemzetiséghez való tartozás önbevallás alapú és egy ember egy nemzetiséghez tartozhat.		X
b) Magyarországon egy letelepedett népcsoport automatikusan nemzetiségnek számít.		X
c) A vallási hovatartozás nem áll közvetlen kapcsolatban azzal, hogy valaki milyen nemzetiségűnek vallja magát.	X	
d) Egy településen, ahol egy adott nemzetiség él, minden esetben biztosítani kell annak nyelvhasználatát a politikai életben.		X

(Elemenként 0,5 pont.)

e) A kettős identitás jelentése, hogy valaki két nemzeti vagy kulturális közösséghez tartozónak vallja magát. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* (1 pont)

13. Bencés rend jellemzői

(rövid)

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a bencés szerzetesrendek jellemzőit mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T Rögzíti, hogy a rend a 6. században (529.) Itáliában / Monte Cassinóban alakult <i>vagy</i> utal rá, hogy a VI-X. században egész Nyugat-Európában elterjedtek.	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. bencés rend / szerzetesség, regula / fogadalom, ora et labora / kódex(másolás), kolostor / monostor.	0–2
	K2 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
Ismeretszerzés, források használata	F1 Rögzít egy lényeges tény a forrásrészlet alapján (pl. a rend célja az Isteni úthoz való visszatérés volt; sokan elszakadtak a keresztény úttól; a Krisztushoz való visszatéréshez engedelmességre volt szükség), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a bencés rend az első nyugati szerzetesrend volt, melyet Szent Benedek alapított; az alapítás célja a mély vallásos szerzetesi élet, a földi javaktól való elfordulás volt).	0–3
	F2 Rögzíti a második forrás alapján, hogy a bencések élete egy központi szabályzaton (regulán) alapult, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a regulát Szent Benedek írta és ez rögzítette a mindennapok szigorú rendjét; a regula hangsúlyozta a szerzetesi erényeket, úgymint az engedelmességet, alázatot, mértékletességet, szegénységet, szüzességet; a regula a nyugati szerzetesség alapjául szolgált, később más szerzetesrendek is átvették; a regula egységes életformát, közösségi fegyelem fenntartását követelte).	0–3
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1 Rögzíti, hogy a szerzetesek a kolostorokban / monostorokban éltek, és ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy ezek a kolostorok a társadalomtól távol helyezkedtek el, és ez az elvonulás és elzártság biztosította a világi élettől / kísértésektől való mentességet, a zavartalan imádságot / szerzetesi életet.	0–3
	E2 Rögzíti, hogy a szerzetesi élet legfontosabb tevékenysége az imádság és a munka volt (Ora et Labora!), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. megnevez egy fontos tevékenységet (pl. kódexmásolás, földművelés / fizikai munka, oktatás / gyógyítás / zarándokok elszállásolása, missziós tevékenység); a szerzetesek törekedtek az egyensúlyra a lelki és a fizikai tevékenységek között).	0–3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek) pontozásánál is.</i>		
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		20
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		10

14. Nemzetiszocialista ideológia

(rövid)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a náci ideológia jellemzőit mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T Rögzíti Hitler 1933-as hatalomra kerülését, valamint rögzíti az ideológia egy térbeli vonatkozását pl. Berlin, Harmadik Birodalom, nürnbergi faji törvények, Auschwitz-Birkenau, wannseei konferencia.	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. ideológia / nemzetiszocializmus, Mein Kampf / élettér-elmélet, antiszemitizmus / fajelmélet / tördőfés-elmélet, holokauszt / Endlösung.	0–2
	K2 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
Ismeretszerzés, források használata	F1 Rögzít egy lényeges tényt a forrás alapján (pl. Németország és Japán aláírta az antikomintern paktumot; a náci ideológia erősen antikommunista volt; a nácik kommunistákat a világbéke veszélyeztetésével vádolták), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. Hitler a kommunizmust is egy zsidó összeesküvésnek gondolta; a Reichstag felgyújtását kommunistákra fogták; a kommunista veszély ürügye miatt függesztették fel a szabadságjogokat; később ez vezetett a Szovjetunió megtámadásához).	0–3
	F2 Rögzít egy lényeges tényt a forrás alapján (pl. az NSDAP számos szocialista ígéretet tett; leginkább a munkásosztálynak tettek ígéreteket; a háború során meggazdagodókat elítélték), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a gazdasági világválság megoldását szocialista intézkedésekkel segítette; célja a munkásréteg megnyerése volt, de közben Hitler elítélte a szocializmust és a kommunizmust is / a szocialista ígéreteivel támatta a nagytőkéseket; a nácik az államosítást igazságos újraelosztással, gazdaságpolitikával indokolták; jóléti intézkedésekkel próbálta növelni a párt támogatottságát).	0–3
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1 Rögzíti, hogy a náci ideológia legfontosabb eleme az antiszemitizmus / faji ideológia volt, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a náci ideológia szerint a zsidóság kultúraromboló népcsoport volt, ezért őket állították be a náci Németország ellenségének; az antiszemitizmus legfőbb pontja a fajelmélet volt, de a fajelmélet nem csak a zsidóságot, hanem a cigányságot, szláv népcsoportokat is kirekesztette; a nürnbergi törvények megfosztották a zsidókat a német állampolgárságuktól; a zsidókat ennek révén számos atrocitás érte (pl. a kristályéjszakán szervezetteren támadtak meg zsidó épületeket / a zsidókat munkatáborokba / koncentrációs táborokba deportálták); a wannseei konferencián dolgozták ki a zsidókérdés végleges megoldását, mely a zsidóság szervezett megsemmisítését tűzte ki célul).	0–3

	E2 Rögzít egy lényeges tény a nemzeti célokról (pl. a náci ideológia Németország felemelését hirdette; ki akarták terjeszteni az ország határait; az ideológia egyik célja a versailles-i béke revíziója volt), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a náci vezetés az ország határait a német felsőbbrendűsége hivatkozva terjesztette volna ki, később támadó hadjáratokat indítottak; egyesíteni akarták a németlakta területeket / ki akarták terjeszteni a német élettér (Lebensraum elmélet) kelet-európai területekre; az ideológia szerint az árja fajoknak joga volt uralkodni az alsóbbrendű népcsoportok felett).	0–3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek) pontozásánál is.</i>		
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		20
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		10

15. 1351-es törvények

(hosszú)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően Nagy Lajos 1351. évi törvényeit mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel az Aranybulla megújítása, a nemesi szabadságjogok kiterjesztése és a rendiség megerősödése között.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzíti Nagy Lajos uralkodásának évszámait: 1342–1382.	0–2
	T2 Rögzíti a téma valamely térbeli elemét (pl. Magyar Királyság; Buda / Visegrád, mint királyi központ; a királyi hadjáratok célpontja, pl. Nápoly).	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: pl. király, nemes / jobbágy, törvény, öröklés / birtok.	0–2
	K2 Szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: pl. Aranybulla / adómentesség, ösiség / háramlási jog, kilenced / egy és ugyanazon nemesi szabadság elve, köznemes / báró / szerviens.	0–2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
Ismeretszerzés, források használata	F1 Rögzíti az első forrás alapján, hogy Nagy Lajos a bárók és nemesek kérésére megerősítette elődje, II. András Aranybulláját, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. az uralkodó ezzel a sarkalatos nemesi jogok megerősítését biztosította; a nemesség támogatását (hűségét) kívánta elnyerni / fenntartani; az Aranybulla megerősítésére a társadalmi elégedetlenség miatt volt szükség).	0–3
	F2 Rögzíti a forrás alapján, hogy a törvény kimondja: az ország határain belül a nemesek „ugyanazon egy szabadsággal” rendelkeznek, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ez az elv megszüntette a jogi különbséget a nagybirtokosok (bárók) és a köznemesek között, azaz létrejött a jogilag egységes nemesi rend; a nemesség ezzel csak jogilag vált egységessé, a valóságban kulturálisan és vagyoni helyzet szerint is megosztott volt; ezentúl minden nemesre egységesen ugyanazok a kiváltságok vonatkoztak).	0–3

	F3 Rögzíti, hogy az 1351. évi törvények alapján a birtokosnak tilos volt elidegenítenie birtokát, az kötelezően a nemzetségen belül maradt, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ez volt az ősiség törvénye, ami eltörölte a szabad végrendelkezést / szabad örökítés jogát; a szabad örökítéssel a birtokok más nemzetségekhez kerülhettek, míg az ősiség azt a nemzetségen belül tartotta annak kihalásáig; ez védte a nemesi birtokot az elaprózódástól és az elidegenítéstől; a törvény a köznemesség védelme miatt született).	0–3
	F4 Rögzíti, hogy a forrás szerint valójában az ősiség bevezetése nem a nemesek érdekét volt hivatott szolgálni elsősorban, hanem a királyét, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a háramlás jogának köszönhetően a fiúágon kihalt nemzetségek birtokai a királyra szálltak vissza; mivel a birtok nem volt örökíthető családon kívülre, gyakrabban szállt vissza a királyra; a háramlási jogával biztosította a király a földbirtokállománya utánpótlását).	0–3
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1 Rögzíti, hogy a törvények bevezették a kilenced kötelező beszédét minden nemes számára, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ez gazdaságilag védte a köznemességet a bárókkal szemben, mert a bárók így nem csábíthatták át a jobbágyságot alacsonyabb adókkal a saját birtokukra; ez a törvény hozzájárult az egységes jobbágyság kialakulásához, mert a jobbági adóterhek egységesültek).	0–3
	E2 Rögzíti a törvények kiadásának az egyik okát (pl. demográfiai / gazdasági / politikai / társadalmi okok), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a nagy pestisjárvány okozta népességfogyás miatt munkaerőhiány alakult ki, ez a földesuraktól a jobbágyság felé egyenlőtlen kedvezményekhez és kiváltságokhoz vezetett; a köznemesség veszélyben érezte magát a nagybirtokosok munkaerő elszívó hatásával szemben; Nagy Lajosnak meg kellett nyernie a köznemességet, hogy stabil támogatói réteget építsen ki; a költséges és sikertelen külföldi hadjáratok miatt társadalmi elégedetlenség lépett fel, de a királynak szüksége lett volna a belső békére, a nemesség katonai támogatására).	0–3
	E3 Rögzíti, hogy az 1351-es törvények kiadása egy fontos lépcsőfok volt a magyar rendi fejlődésben, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. az Aranybulla megerősítése, kiterjesztése hosszútávra bebetonozta a nemesi kiváltságokat, megerősítette a nemesi rendet; az Aranybulla megerősítésének és az újabb kiváltságokat biztosító törvénycsomag kiadásának köszönhetően a nemesi rend egységesen hatékonyabban tudott fellépni a királlyal szemben; törvénycsomag következtében létrejött az egységes jobbágyság és erősödött a különállásuk, ez elmélyítette a rendi különbségeket).	0–3
	E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja elemzését.	0–3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek) pontozásánál is.</i>		
A FELADATBAN ELÉRHETŐ PONTSZÁM		36
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		18

16. Rákosi-korszak mindennapjai (hosszú)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a Rákosi-korszak mindennapi életét mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzíti, hogy a Rákosi-diktatúra 1948 / 1949-1953 / 1956-ig tartott, illetve rögzít még egy lényegi időbeli elemet a korszakkal kapcsolatban (pl. 1948 MDP megalakulása, 1949 a sztálini típusú alkotmány elfogadása, 1953 Rákosi Mátyás miniszterelnöki tisztségéről való leváltása, 1948 Mindszenty József letartóztatása, 1949 a Rajk-per).	0–2
	T2 Rögzíti, hogy Magyarország a korszakban a szovjet tömb / keleti blokk része volt.	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: diktatúra, egypártrendszer / pártállam, kommunizmus, propaganda, társadalom / hatalom.	0–2
	K2 Szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: internálás / munkatábor, fekete autó / csengőfrász / Államvédelmi Hatóság (ÁVH), koncepciós perek / koholt vádak, személyi kultusz / kuláküldözés / besúgórendszer.	0–2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
Ismeretszerzés, források használata	F1 Rögzíti, hogy a Rákosi-korszakban működtek különféle ifjúsági szervezetek (pl. DISZ, úttörő mozgalom, kisdobosok), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. államosították az oktatási, nevelési, kulturális intézményeket, mert céljuk volt, hogy a szocializmushoz hű munkásokat neveljenek; az ideológiai nevelés kiterjedt az élet minden területére, az ifjúkorra is; az államhoz kötődő tevékenységek még a hétköznapiakra / szabadidőre is kiterjedtek).	0–3
	F2 Rögzít egy lényeges tényt a forrás alapján (pl. a visszaemlékezőt kitelepítették a családjával együtt; borzasztó körülmények között dolgoztatták őket; más családokat is kitelepítettek), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a Rákosi-korszakban a hatalom egyik legfontosabb fenntartó eszköze a terror volt; a politikai ellenfelekkel való leszámolás egyik bevett formája a kitelepítés volt; leggyakrabban a Hortobágyra telepítették ki a politikai ellenfeleket; a másik formája pl. a koholt vádakkal előterjesztett koncepciós perek voltak, majd az azt követő internálás; a leghíresebb büntetőtábor Recsk volt; a büntetések lehetettek bebörtönzések és halálos ítéletek is, például Rajk Lászlót kivégezték).	0–3

	<p>F3 Rögzít egy lényeges tény a forrás alapján (pl. az ország első számú embere Rákosi Mátyás volt, akit körülölelt a személyi kultusz; mindenki nyilvánosan tisztelte és éltette Rákosit; a korszak személyi kultusza mindent áthatott), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a személyi kultusz a sztálini rendszer mintájára valósult meg Magyarországon is; kiemelték Rákosi tévedhetetlenségét, vezéralakját; Rákosit Sztálin legjobb magyar tanítványának nevezték; a személyi kultusz a propaganda fontos része volt; Rákosit ábrázoló művek lógtak a hivatalos helyiségekben / osztálytermekben / közlekedési eszközökön; az embereknek a passzív megtűrés helyett aktívan támogatásukat és csodálatukat kellett kifejezniük Rákosi felé; Rákosi születésnapja nemzeti ünnepnap volt).</p>	<p>0–3</p>
	<p>F4 Rögzíti a kép alapján, hogy a Rákosi-korszakban jegyrendszer működött / hiánygazdaság alakult ki, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ennek eredményeként romlott az életszínvonal, aminek a súlyosságát jelezte a jegyrendszer; az 1950-es évekre az ország gabonaimportra szorult, amelynek a háttérben a tervgazdálkodás / kollektivizálás / erőltetett iparosítás állt; megnevez a terror és a nem megfelelő gazdaságpolitika által előidézett konkrét jelenségeket (pl.: padlássöprés, feketevágás); erőltetett iparosítás zajlott az életszínvonal rovására).</p>	<p>0–3</p>
<p>Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek</p>	<p>E1 Rögzíti, hogy a Rákosi-rendszer szovjet mintára totális diktatúrát épített ki, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a totális diktatúra minden területét áthatotta az életnek, a háborítatlan magánszféra megszűnt; a Magyar Kommunista Párt és az állam egybeolvadásával pártállam jött létre; a pártállam irányítása alá vonta a gazdaságot és kulturális életet is; a korban azonosulási kényszer volt – „aki nincs velünk, az ellenünk van”; a társadalomnak nyilvánosan azonosulnia kellett az állami ideológiával, vezetőkkel; a párttagság a karrier előfeltétele volt).</p>	<p>0–3</p>
	<p>E2 Rögzíti, hogy a terror fő végrehajtó szerve az Államvédelmi Hatóság (ÁVH) volt, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. vezetője Péter Gábor volt, a szervezet közvetlenül a pártvezetés alá tartozott / Rákosi Mátyástól kapott utasításokat; az ÁVH felelt a terror fenntartásáért mint politikai rendőrség (pl. elhurcolások, megfélemlítések, zsarolások, kínzások, padlássöprés, a koncepciók peres ítéleteinek végrehajtása); az ÁVH besúgóhálózatot működtetett a gyanús személyek megfigyeltetésére; a társadalom jelentős részét érintette a terror, folyamatos volt a rettegés (pl. csengőfrász, fekete autó); az ÁVH székháza az Andrásy út 60. szám alatt volt, ahol gyakran tartottak fogva és kínoztak politikai ellenfeleket; a terror együtt járt az alapvető emberi szabadságjogok elvesztésével).</p>	<p>0–3</p>
	<p>E3 Rögzít egy lényeges tényt a propagandával kapcsolatban (pl. a propaganda áthatotta az élet minden területét; propaganda volt a művészetekben / sportban, újságokban / plakátokon / rádióban; a propaganda a szocializmus sikerességét szolgálta), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a diktatúra egyik legfontosabb társadalomra hatást gyakorló eszköze volt; az állami</p>	<p>0–3</p>

	propaganda a kommunista ideológia alapján ellenségképeket állított a társadalom elé; a rendszer ideológiai alapon osztályellenségnek tekintette a kulákokat és a tőkéseket (osztályharc, a dolgozó nép hatalmának biztosítása, a kizsákmányolás / magántulajdon megszüntetése, a vagyoni egyenlőség elérése); a propagandában az egyházakat is ellenségként állították be és erőszakosan felléptek ellenük; a propaganda szerint a kulákok / tőkések, egyházi személyek és betiltott politikai pártok képviselői a Horthy-rendszer elitjének / reakciósnak voltak tagjai, akik emiatt osztályellenségnek számítottak).	
	E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja elemzését.	0–3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek) pontozásánál is.</i>		
A FELADATBAN ELÉRHETŐ PONTSZÁM		36
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		18

17. Árutermelési módok, gazdasági szerkezetek változásai (komplex – korszakokon átívelő)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően az áruterelés és gazdasági szerkezet változásait mutatja be a kora feudalizmustól az ipari forradalmakig a megadott szempontok szerint. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzít legalább egy, a témához kapcsolódó lényegi időbeli elemet Amerika felfedezéséig (pl. a Nyugatrómai Birodalom bukását: 476, jellemzően az uradalmak és az önellátás a V-X. század között alakultak ki Nyugat-Európában, céhek kialakulása a XI-XII. századra, Amerika felfedezése: 1492), és rögzít legalább egy, a témához kapcsolódó időbeli elemet Amerika felfedezése után (pl. földrajzi felfedezések kora / korai kapitalizmus kialakulása: XV-XVII. század, első ipari forradalom berobbanása: XVIII. század második fele, második ipari forradalom kezdete: XIX. század második fele).	0–2
	T2 Rögzíti a téma két térbeli elemét (pl. levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Hanza kereskedelmi hálózat, Champagne-vidék, atlanti kereskedelmi háromszög, London, Franciaország, Nagy-Britannia, Hollandia, Amerikai Egyesült Államok (USA), New York, Manchester, Japán, Németország).	0–2
	T3 A téma kifejtése során ügyel a kronologikus szerkesztésre.	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: pl. pénzgazdálkodás / áruterelés, nyersanyag / iparcikk, behozatal / kivitel, gazdaság / kereskedelem.	0–2
	K2 Szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: pl. uradalom / céh, kereskedelmi háromszög / gyarmatosítás / világkereskedelem, manufaktúra / merkantilizmus, gyár / tömegtermelés / népességgrobbanás.	0–2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2

Ismeretszerzés, források használata	F1 Rögzíti a szöveg alapján a mezőgazdasági forradalmat, és annak egy technológiai vívmányát (pl. nehézeke; szügyhám; borona), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a mélyebb szántás a terménymennyiség növekedésével járt; a nehézeke használatához a szügyhám elterjedése kellett; az eszközfejlődés közvetetten hatott a népességnövekedésre; a terményfelesleg képződése elindította a kereskedelem fellendülését).	0–3
	F2 Rögzíti a szöveg egy lényegi elemét (pl. a céhek szabályozták a termelés módját / idejét / mennyiségét / minőségét / a termékek árát), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. nem volt szabad verseny; a szűk piac végett volt szükség korlátozásra; a szabályzás a kontárok ellen szólt; a céhek szabályozásai a későbbi gazdasági rendszerekkel szemben, nem növekedésre, hanem stabil és állandó termelésen alapult).	0–3
	F3 Rögzíti a térkép vázlat alapján, hogy kialakult a kereskedelmi háromszög, ezzel elindult a világkereskedelem, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. Európa nyersanyagot szerzett be a gyarmatokról, míg oda iparcikkeket exportált; Afrikában késztermékekkel fizettek a rabszolgákért, akiket végül a gyarmatok ültetvényeire szállítottak; nemesfém révén minden kontinens között gazdasági kapcsolat alakult ki; az európai árutermelés világszintűvé vált).	0–3
	F4 Rögzíti a szöveg alapján a merkantilista gazdaságpolitikát és annak egy általános célját (pl. a nemesfémek felhalmozása egy országban; export maximalizálása és import minimalizálása), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. első tudatos állami gazdaságpolitika volt; támogatta a manufaktúra alapítást, az ipar fejlődését / szakképzett munkaerő beáramlását; pozitív külkereskedelmi mérlegre törekedett; vámokkal sújtotta az iparcikkek behozatalát, így erősítette az ország iparát).	0–3
	F5 Rögzíti az ábra alapján, hogy vasúthálózat nagy ütemű bővülése csökkentette a menetidőt, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a kereskedelem és a kommunikáció sebessége felgyorsult; hatalmas mennyiségű áru szállítása gyorsabban történt; a vasúti közlekedés által új területeket (piacokat és nyersanyaglelőhelyeket) lehetett becsatlakoztatni a gazdaság vérkeringésébe; emiatt a második ipari forradalomnak a gépgyártás vált a húzóágazatává).	0–3
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1 Rögzít egy lényeges tény a középkori árutermeléssel kapcsolatban (pl. a középkorban az árutermelés központjai az önellátó uradalmak voltak; a Nyugatromai Birodalom bukását követően gazdasági válság volt), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. elnéptelenedtek a városok, a vidéki uradalmakra szóródott szét a termelés; a nomád betörések elősegítették a távolsági kereskedelem csökkenését, így önellátásra rendezkedtek be az uradalmak; a távolsági kereskedelem hiánya miatt csökkent a pénzgazdálkodás; kereskedelem csak az uradalmak között volt; a kézművesség az uradalmakban volt jelen).	0–3

	<p>E2 Rögzíti, hogy a távolsági kereskedelem fellendült a városok újbóli megjelenése miatt, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a vízi kereskedelem kevés energiabefektetés miatt jobb megoldásnak számított, így létrejött a levantei kereskedelmi út és a Hanza-szövetség; szárazföldön a két kereskedelmi útvonalat azért kötötték össze, mert az Atlanti-óceán európai partvidéke csak veszélyesen volt hajózható; a pénzgazdálkodás fejlődött ugyan, de Európából a nemesfém kiáramlás fokozódott; a levantei útvonalon fűszereket, selymet, luxuscikkeket hoztak kelet felől, míg a Hanza-útvonalon kelet felől nyersanyag érkezett nyugati iparcikkekért cserébe).</p>	<p>0–3</p>
	<p>E3 Rögzíti, hogy a tőkés gazdaság új üzemszervezési formája a manufaktúra lett, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a termelés mennyisége nőtt, hogy ki tudja szolgálni a növekvő keresletet; a mennyiség a szakképzettség és a minőség rovására ment; bérmunkásokat alkalmaztak, akik egy-egy részfeladatot láttak el; a textilipar volt a húzóágazata a kornak; megjelent az árutőzsde, ahol a termékeket nagy mennyiségben értékesítették).</p>	<p>0–3</p>
	<p>E4 Rögzíti, hogy kibontakozott az ipari forradalom a népességnövekedés miatt, amelynek az új üzemszervezési formája a gyár volt, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a gőzgépek megjelenésével a kézi erőt felváltotta a gépi munka; a tömegtermelés fokozódott, mert a gépekkel egy helyen, meghatározott munkarendben gyorsult a termelés; új technológiai vívmányok (pl. villanykörte, futószalag, transzformátor) segítették a termelés növekedését; a vívmányok miatt megjelent az éjszakai műszak, gyorsabb volt az összeszerelés / szállítása).</p>	<p>0–3</p>
	<p>E5 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.</p>	<p>0–3</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek) pontozásánál is.</i></p>		
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>44</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>22</p>

18. Magyarország a világháborúk előtt

(komplex – összehasonlító)

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően Magyarország helyzetét hasonlítja össze az első és második világháború előtt. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzíti, hogy az első világháború 1914. július 28-án tört ki / Ferenc Ferdinándot 1914. június 28-án gyilkolták meg.	0–2
	T2 Rögzíti, hogy Magyarország 1941. június 27-én lépett be a második világháborúba / 1939. szeptember 1-én kezdődött maga a háború.	0–2
	T3 Rögzíti, hogy Magyarország az első világháború előtt az Osztrák-Magyar Monarchia része volt.	0–2
	T4 Rögzít a téma egy térbeli elemét Magyarország második világháború előtti helyzetével kapcsolatban (pl. sikeresen visszacsatolt területek: Észak-Erdély, Felvidék déli része, Kárpátalja, Délvidék; Kassa mint a feltehetőleg szovjet bombázások helyszíne) <i>vagy</i> rögzíti, hogy az első világháborút követően az ország területe jelentősen csökkent.	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: hadüzenet / hadsereg, külpolitika / szövetség, ideológia / eszme, hatalom.	0–2
	K2 Szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: fegyveres semlegesség, revízió / kisantant, kormányzó / monarchia; háromhatalmi egyezmény / antant / központi hatalmak / tengelyhatalmak.	0–2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
Ismeretszerzés, források használata	F1 Rögzít egy lényeges tény a forrás alapján (pl. Magyarország első világháborúba való belépésének hátterében imperialista okok álltak; az ország a Monarchia hatalmáért / becsületéért / dicsőségéért szállt hadba; a Szerbiával szembeni konfliktus mögött valójában nagyhatalmi érdek volt), továbbá rögzít egy lényeges tény a másik forrással kapcsolatban (pl. Magyarország második világháborúba való belépését ideológiailag szélsőjobboldali eszmék fűtötték; a háborúban való részvételt a további revízió reménye hajtotta; nemzeti / keresztény / konzervatív eszme volt a kor meghatározó ideológiája), és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. mindkét esetben a kor vezető ideológiája, azaz az imperializmus és a fasiszmus / antikommunizmus okozta a hadbalépést; Magyarország mindkét esetben területi gyarapodás reményében lépett a háborúba; míg az első világháború előtt önként azonosult az ország szövetségeseinek ideológiájával, addig második világháború előtt inkább kényszerpályán mozgott, politikai és gazdasági függőségek hatására).	0–4

	<p>F2 Rögzíti a forrás alapján, hogy Tisza István szerint a háborút kedvezőbb diplomáciai helyzet megteremtése után kellett volna elkezdeni, továbbá rögzít egy lényeges elemet a másik forrás alapján (pl. Teleki Pál bizonytalan volt a háború kimenetelében, emiatt fontosabbnak tartotta az ország felkészültségének / védelmének a fejlesztését), és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. Tisza garanciát kapott a román semlegességre, ezért az ő kétélyei nagyrészt megszűntek, Teleki viszont nem tudta távol tartani az országot a háborútól, amitől összeroppant; az első világháború előtt Magyarország csak kedvezőbb feltételeket várt, ezzel szemben második világháború előtt kimaradásról, azaz fegyveres semlegességről volt szó; mindkét esetben a vezetőkkel ellentétben a társadalom túlnyomó része pozitívan fogadta a háborút).</p>	0–4
	<p>F3 Rögzít egy lényegi elemet a kép alapján (pl. a Monarchia legfontosabb szövetségese a Német Császárság volt; a központi hatalmak tagjai a következő országok voltak: Németország, Osztrák-Magyar Monarchia, Oszmán Birodalom és Bulgária), továbbá rögzít egy lényegi elemet a másik kép alapján (pl. a második világháborúban Németország volt Magyarország legjelentősebb szövetségese; a tengelyhatalmak tagjai a következő országok voltak: Németország, Olaszország, Japán – Magyarország az ő szövetségese volt), és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. mindkét esetben diplomáciailag elszigetelt helyzetben volt az ország, így a hasonlóan elszigetelt Németország felé való orientáció kézenfekvő volt; az első és a második világháború előtt egyaránt nagyhatalmi (országgyarapítási) és ideológiai érdek volt a német szövetség; míg az első világháborúban a háború végéig az eredeti szövetségi rendszer része maradt az ország, addig a második világháború során Magyarország elkezdett a szövetségesekkel / Szovjetunióval / másik féllel tárgyalni).</p>	0–4
<p>Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek</p>	<p>E1 Rögzíti, hogy az ország az első világháború előtt az Osztrák-Magyar Monarchia része volt és rögzít egy lényeges tényt az államberendezkedésről (pl. alkotmányos monarchia volt; a belpolitikája teljesen független volt, viszont a kül-, had- és pénzügyet Ausztriával közösen irányította; a társadalom szűk rétege rendelkezett választójoggal), valamint rögzít egy lényeges tényt a második világháború előtti Magyarország államberendezkedéséről (pl. király nélküli királyság volt, élén a kormányzóval; a rendszer tekintélyelvű volt; a társadalom széleskörű választójoggal rendelkezett), és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. mindkét államberendezkedésre érvényes volt a korlátozott parlamentarizmus; mindkét állam királyság volt, viszont a második világháború előtt a királyi tisztség betöltetlen volt; az ország mindkét esetben szabad belpolitikával rendelkezett, viszont csak a második világháború előtt volt teljesen független; mindkét rendszer leválthatatlan volt, de a dualizmus idején jobban érvényesült a politikai pluralizmus).</p>	0–4

	<p>E2 Rögzíti, hogy az ország első világháborúba való belépését a trónörökös Ferenc Ferdinánd meggyilkolása, azaz a szarajevói merénylet váltotta ki, valamint rögzíti, hogy a második világháborúba való belépés kiváltó oka Kassa Szovjetunióknak tulajdonított lebombázása volt, és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. mindkét esetben vitatott az utólag megtámadott ország szerepe a támadásban; az első incidens a teljes háborút indította el, míg a második csak a magyar belépést eredményezte egy már zajló háborúba; mindkét esetben a kiváltó esemény csak egy ürügy volt, az ország hadba lépése csak idő kérdése lett volna).</p>	<p>0–4</p>
	<p>E3 Rögzíti, hogy az első világháború előtt Magyarország az Osztrák-Magyar Monarchia részeként Európa egyik nagyhatalma volt, valamint rögzíti, hogy a második világháború előtt Magyarország nem számított jelentős hatalomnak, és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. míg az első világháborúba való belépés során Magyarország meghatározó tényező volt, addig az ország a második világháborúba való belépése nem volt jelentős esemény katonai szempontból; Magyarország a nagyhatalmi státuszát elvesztette az első világháború következményeképpen, amit a második világháborúba való belépéssel igyekezett ellensúlyozni; az Osztrák-Magyar Monarchia hadserege jóval nagyobb / a gazdasága erősebb és önellátóbb volt, ezért a külpolitikája kevésbé rendelődött alá nagyhatalmak akaratának az első világháború előtt, míg később az ország teljesen alárendelt volt; a birodalmi politizálás lecsengésével visszaszorult a történelmi múltból adódó presztízs, ami még jobban gyengítette az ország státuszát, fűtötte a revíziós igényeket).</p>	<p>0–4</p>
	<p>E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.</p>	<p>0–4</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek) pontozásánál is.</i></p>		
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>44</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>22</p>